

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și administrațiunea :

Brașov, piața mare Nr. 22. „Gazeta“ iese
Miercuri, Vineri și Duminică.

Prețul abonamentului :

Pe unu an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe
trei luni 2 fl. 50 cr. Teri esterne pe șase
luni 14 fr., pe unu 28 franci.

Anul XLVII.

Să prenumera :

la poștele c. și r. și pe la dd. corespondenți.

Anunțurile :

una serie garmondă 6 cr. și timbru de 30
cr. v. a. pentru făcarea publicare. — Scri-
sorii nefrancate nu se primesc. — Manu-
scripte nu se retrămit.

Nr. 15.

Duminică 5 (17) Februarie

1884.

Brașov 5 Februarie st. v.

Ministrul-președinte unguresc Tisza Kalman a plecat înainte cu două zile la Viena și Joi a fost primit în audiența de către Majestatea Sa. Foile oficiale ne spun, că afaceri comune, apoi încercările croate și în fine cestiunea disolvării camerei ungare și pregătirea nouelor alegeri sunt obiectele pentru a cărora rezolvare primul ministru s'a dus la Viena.

Se asigură, că zilele camerei actuale sunt deja numerate. Mai sunt încă câteva proiecte de lege ce trebuie să le voteze, precum acela pentru impositul de spirit și legea industrială și apoi în luna lui Aprilie sănătate bună — camera va fi disolvată, iar în luna lui Iunie se vor face alegerile.

D-lu Tisza va lua fără îndoială toate măsurile, ce le crede de lipsă spre a asigura și de astădată victoria partidei sale la alegeri, dar, cu toate că ministrul-președinte este cunoscut ca un om foarte activ și precaut când se tractează de asigurarea portofoliului său, totuși putem prezice cu încredere sigurate, că de astădată va avea o luptă neasemenată mai grea decât în perioadele trecute, pe când încă nimbul și popularitatea sa la Maghiari erau puțin atinse de dinte distrugător al timpului. Astăzi Tisza, cel ce a fost silit să se retrage cu rușine dinaintea mâinii Croaților și a magnaților unguri, nu mai este înaintea alegătorului maghiar omul providențial, care are chemarea de a conduce rassa maghiară la triumf, ci este privit ca și altă muritor, pe care rota timpului îl coboră din înălțimea, unde s'a aflat, earăși jos, de unde s'a fost urcat.

Pe lângă acesta multe se șoptesc și se scriu despre o mișcare ce se observă mai ales între nobilimea și clerul maghiar, cu scopul de a combate cabinetul Tisza la viitoare alegeri. Cu toate acestea omii guvernului dovedesc o mare încredere în viitorul lor învingere la alegeri. Speranțele însă și le pot baza ași, cum am vădit, numai și numai în puterea, de care dispun și în întrebuintarea mijloacelor puțin alese și mult practice, de care li s'a acrit sufletul aceluia, cari mai au semn pentru binele general al țerei.

Unul din organele, ce trăiesc din grația ministrului-președinte și din fărmiturile ce li se aruncă din fondul de dispozițiune, declară cu trufie că așa dăsa partidă „liberală“ maghiară poate pași la alegeri cu încredere, căci este unită și tare — până când nu vor secă fondurile din cari se nutresc — și că pe drapelul ei „curat ca lumina soarelui“ (sic!) sunt înscrise interesele naționale maghiare și „cultul ideilor liberale.“

Înainte de acesta cu vre-o șapte opt ani stégul liberalismului modern maghiar putea se orbescă încă ochii multor Maghiari, cari așteptară minuni dela el și dela acela care îl purtă, dar astăzi este în cazul cel mai bun unu anachronism de a mai vorbi de strălucirea lui „ca lumina soarelui.“ Grația sistemului de guvernare al d-lui Tisza astăzi stégul acela este așa de mult compromis înaintea Maghiarilor nu numai, ci înaintea tuturor locuitorilor țerei, încât el numai în colonele diarelor subvenționate și la ordinul președintelui jidov al biroului de presă mai poate străluci.

O împrejurare ajută ce e drept foarte mult planurile falsilor liberali, cari în dietă se laudă cu legea de naționalitate, iar prin județe o calcă în mod barbar cu acte de violență și cu ucisuri

nerușinate ca acele ale vestitului baron Banffy. Acesta împrejurare este neunirea, ce domnesce între partidele opoziționale maghiare de-o parte și lipsa de solidaritate între naționalitățile nemaghiare de altă parte.

Este, ce-i drept, o nenorocire, că până acum s'a făcut așa de puțin pentru realizarea unei cooperări solide a tuturor naționalităților din țerile coronei s-lui Ștefan pentru recăștigarea libertății, pe care li-au confiscat „liberalii“ unguri. Lipsa acestei solidarități încuragează mult pe cei dela guvern în procederea lor pernicioasă; ei continuă a privi cestiunea naționalităților ca o piedecă deja învinsă și când vorbesc de viitoare alegeri nici nu mai pomenesc de naționalități.

Cât pentru alegeri, în adevăr, astăzi dreptul electoral al naționalităților este confiscat împreună cu libertatea lor națională și de aceea nici nu mai poate fi vorba de o acțiune a lor electorală, care se pot pune piedeci celor dela guvern. De aceea oficialii dela Pesta și Clușă calculează numai cu stânga moderată și cu stânga extremă maghiară. Aceste partide, dicit ei, nu sunt în clar despre ceea ce voiesc și nu sunt destul de solide și tari, și în acesta își bazează țiszaiștii speranțele.

Se înșelă totuși cei ce cred, că domnia lor e asigurată pentru veci. Ei nu înțeleg timpul, sunt orbi pentru cerințele lui și de aceea vor căde prin surprindere, ca toți cei ce desconsideră realitatea și trebuințele ei.

„Moda cea mai nouă politică.“

Cetitorii noștri știu, că sub titlul de mai sus a apărut de curând în Budapesta o broșură scrisă unguresc (Legujabb politikai divat. Irta Timoleon. Budapest 1884. Zilhy Sámuel.) care a produs multă amărăciune mai ales în cercurile aristocratice și clericale unguresc, căci niciodată magnații și episcopii n'au fost atacați în Ungaria așa de aspru, ca în acea broșură, de către autorul ei anonim, „Timoleon“. Ceea ce a voit să dirige d-lu Tisza prin retragerea sa strălucită în afacerea proiectului de lege pentru căsătoriile mixte strică broșura aceasta, care aruncă tăciunele aprins în castelurile magnaților și amenință episcopatul cu confiscarea moșilor bisericesci.

Doveda cea mai eclatantă că iritațiunea ce a produs o numitul „Timoleon“ prin broșura memorată a ajuns culmea ei, este, că deja se și anunță aparițiunea unei contra-broșure al căreia autor se prezintă ca „Anti-Timoleon“, care combate nu mai puțin înversunată liberalismul modern unguresc, ce s'a aliat cu jidovismul și sugerează favorisându pe Evrei.

Este interesantă lupta acesta între cele două curente, de cari se conduce ași societatea maghiară; trebuie se-o urmărim cu atențiune și de aceea începem ași a reproduce părțile mai esențiale din broșura sus numită a lui „Timoleon“, reprezentantul falsului liberalism unguresc :

Autorul necunoscut, un mare șovinist, se gerază ca un luptător al liberalismului, care este amenințat prin ultramontani și prin feudali. Firesc liberalismul său și maghiarismul său sunt totuși una. Acuzațiunea cea mai gravă, care o face magnaților și episcopilor catolici este că ei împedă maghiarizarea și fac, ca naționalitățile nemaghiare să resufte mai ușor. El dicit îndată la început: „Starea veche, constituțiunea veche a Ungariei a conservat naționalitățile, nu rassa maghiară, care prin starea

aceea fu împedată de a se lași. Ori ce încercare, care ar ținti, ca să se restaureze Ungaria cea veche sub orice formă folosesc numai naționalităților și strică rasei maghiare.“ Feudalismul și politica agrară de care se ocupă el sunt „direcțiuni antinaționale.“ De aceea combate autorul cu multă pasiune „moda cea mai nouă politică“, sub care înțelege popularitatea ce a căștigat o opozițiunea prin victoria ei asupra cabinetului Tisza.

Favoreza poporul cea schimbăciosă, care astăzi strigă „osana“ și mâne „răstigniți-lu“, face ca orice direcțiune politică din Ungaria să apară ca o „modă“. Modă eră și liberalismul de pe la 1860, sub al căruia stégu s'a restaurat constituțiunea dela 1848. „Modă s'a încinsu atunci chiar și asupra hainelor: fiecare umblă cu nădragi (pantaloni) strâmți și cu cisme cu pinten. Cei mai mulți din patriotism, unii de frică. Căci patriotismul și liberalismul erau atârinate de calpac și de Atila. Pălăriele înalte erau turtite. Fracul cel roșu l'ar fi bătută atunci cu băltaclul (Fokos) strămoșesc. Dér pe atunci nu se arată fracul roșu de loc. Clasa înaltă se îmbrăca unguresc. Salónele se închină la moda egalității. Ei nu cetiau scriitorii maghiari, dér se mândreau cu ei. Dér moda nu ținu mult; ea încetă în aceeași gradațiune, în care s'a născut. După împăcăciune eșiră din modă mai întâi pantalonii strâmți. Cei cari îi îmbrăcără mai întâi, îi depuseră acum. Apoi ușile salónelor se închiseră.

Aristocrația deveni o castă izolată, cum a fost și mai înainte. Ogarii, căpăii, cărțile de joc, caii și femeile căpătară pozițiunea lor de mai înainte. Tote se făcură, cum au fost mai înainte. Fracul roșu deveni din nou preponderant. Politica liberală democratică își perdă totă trecerea, ba de politică însăși era puțină vorbă. Aristocrații, cu unele excepțiuni, trăiau pentru plăcerile ei boeresc. Numai pentru posturile guvernamentale și pentru posturile de consilieri de administrațiune mai aveau semn. Niciodată n'au fost atât groși și baroni prefecți, miniștri, consilieri de administrațiune, ca după restaurarea constituțiunii. Apoi a resărit din clubul economilor (gazda kör) agrarismul; cu el s'a aliat antisemitismul. „Purtător de nume mari istorice se căsătoriră în familii jidovesce, — și într'asta făcură bine — dér totuși numele istorice au votat în contra căsătoriei Evreilor cu creștinii. Astfel veni la modă agrarismul și antisemitismul. Și această modă produse o modă nouă, „cultul fracului roșu și al reverendei.“ Acestă cult e cu atât mai periculos, cu câtă opiniunea publică este pe lângă el. De aceea autorul broșurei întreprinde o companie teribilă în contra fracului roșu și în contra reverendei, precum și în contra nobilimei dela curte și a episcopatului, pentru ca să căștige pe nobilii de categoria a două și burgesimea și să-i întoacă de pe calea perirei. Mai înainte de a-i urmă în lupta sa cea pasionată în contra celor „două colonne puternice ale reacțiunii“, vom privi mai de aproape teribila iconă ce-o desășură despre viitorul Ungariei pentru cazul, când ar învinge reacțiunea.

„Biserica catolică, dicită contrarii săi, se apropiă de sfârșit. Tote se învechesc și se prăpdesc chiar și cele mai mari instituțiuni. Miile de ani dărimă piramidele. Profetia nu s'a împlinită. Ci tocmai contrariul s'a ivit. Biserica catolică și papalitatea s'au înălțat din decadență mai puternice decât au fost vreodată. Papa detronat e mai puternic ca odinor. Se reîntorce ore véculei lui Gregor fără Gregor? Unde sunt așa diși „vechi catolici“? Unde Dollinger, unde contrapapii, urzitorii șisme? Ei au dispărut încât abia li se mai vede urma și sunt uitați; ér papalitatea și biserica catolică sunt mai mari și mai puternice ca odinor, căci au învins pe toți inimizii lor și au deșteptat spiritul confesional. Iesuitismul, biserica catolică și „eclesia militantă“ erași au ocupat șanțurile. Tururile presei universale catolice sunt aședate în aceste

șanturi. Și ultramontanismul bombardază erăși statele; statele riposteză, lupta „culturală“ (Kulturkampf) s'a încinsu. . . Veghizeze guvernele și parlamentele. Mai alesu veghizeze clasa de mijlocu, care merge în fruntea culturii, cu atât mai multu, cu câtu deodată cu ultramontanismul e mobilisat și aliatul său naturalu, feudalismul. Stafia neagră și albă, reverenda și mantaua cavalerilor se ivesc deodată pe scenă. . . În Austria precum și la noi nu se pôte ignora legătura intimă, ce esistă între cei doi aliați. În Austria se alătură la ei unu alu treilea aliatu: interesul naționalităților. Alianța de dincolo de Laita se numesce: feudalismul, clericalismul și slavismul. Acastă alianță a înfrântu domnia Germanilor și a liberalismului în Austria. Acastă alianță va face federalismul austriac și astfel va înfrânge unitatea statului austriac. Nu va eși și la noi din alianța dublă cea triplă? Nu va primi feudalismul și pe slavismu? Dăcă și nu-lu voru chiamă, vine elu de sine. *) Locul lui este în acea tabără, unde voiesc să distrugă unitatea internă a Ungariei, împrăștiându semença desbinării și suprimându liberalismul salvatoru de rassă și de națiune și cultura, ce propagă lățirea rassei maghiare. Și dăcă alianța clericală-feudală a chiamat pe Indigenii austriaci, de ce se nu primescă și sprijinul naționalităților? Celu ce face primul pasu, de ce se nu facă și pe alu doilea? Dér, repetu, Slavismul se impune ca aliatu și atunci, cându liga feudală-ultramontană n'ar vrea să-lu primescă, ceea ce și așteptăm să facă în numele patriotismului unguresc. Ce a încuragiatu pe Croați? Zizania din intrulu Ungariei. Indată ce a început lupta socială și pacea internă a Ungariei a fost turburată prin nemijlocita seu mijlocita influința a feudalismului, cei din Croația au datu jos pajorele unguresc. Rescove dincóce de Drava a fostu eocul turburărilor de dincóce de Drava. În aceeași măsură în care Ungaria e slabită prin luptele interne, devine Croația totu mai tare. Și cu atât mai multu curagiu capetă și agitatorii naționalităților de dincóce de Drava. Ca se tăcemu de situația esterióră, ce se va face din politica internă maghiară? Austria este aprópe de noi. Exemplul său este contagios. Peste granița austriacă trecură la noi, agrarismul, antisemitismul, feudalismul și ultramontanismul. De ce se nu vină și slavismul? **) Elu ar puté se vină. S'ar puté face și la noi o încercare c'unu Taaffe. Cine ar fi acesta? Kallay ori Cziráky? **) Și atunci ar face concesium Croaților ca Taaffe Cehiloru și Poloniloru. Românii, Sêrbii și Slovaci ar trebui numai să se misce ca se capete și ei concesium, deși nu altele, dér ceiu puținu întrebunțarea limbei lor în administrația și justiția pe contul limbei oficiale a statului.

(Va urmá.)

Cronica evenimentelor politice.

Regele Carolu a primitu din partea M. S. împératului Austriei, rege apostolicu alu Ungariei, o scrisóre prin care-i face cunoscutu, că Archiducesa Isabela, soția Archiducelui Fridericu, a datu nascere unei principese.

În urma unor neînțelegeri, ce s'au ivitu, Camera bursei din Viena a publicatú însușirea, că moneta română de aurú de două-deci lei nu pôte fi primită dreptu două-deci franci. Acastă hotărîre se întemeiază pe impregiurarea, că România nu face parte din Uniunea monetară latină și că moneda de aurú și argintú bătută în România, deși este întemeiată pe sistema francului, nu pôte fi privită în relațiunile internaționale ca avându aceeași valóre ca monetele statelorú, din convențiune. Cantitatea de aurú din moneda română este în adevêru egală cu aceea a napoleonului, dér totuși ea nu pôte fi privită de câtu ca marfă, ér nu ca moneta internațională. Statele dunărene, care și-au dobânditu independința tocmai după încheierea convențiunii monetare latine, se află din cauza monetelorú lorú într'o pozițiune neplăcută, care — dice „Presse“ — cu greú va puté fi înlăturată, de vreme ce este puțin probabilu, că statele din

*) Nu mai trebuie se viă; elu este de veacuri aici și ori ce ați face trebuie se țineți contu de elu! Red.

**) Despre Kallay scimú, că idealul lui este se inunde Orientul cu cultura maghiară. Cum ar putea dér se fiă Taaffe celú unguresc? Câtú despre Cziráky, elu nu mai e între cei vii. Red.

convențiunea monetară latină, chiar cându voru reînvi această convențiune, voru fi dispuse a mai primi noii membri în ea. Serbia, a cărei moneta de aurú de două-deci dinari, conține o cantitate de aurú și mai mare ca aceea a napoleonului, a fostu de asemenea și totu din acestu motivu esclusă din relațiunile monetare internaționale și camera bursei a fostu nevoită, spre a înlesni circulațiunea acestorú monete în Austria, să într'oducă pentru acesta o notiția în fóia oficială de cursu. Același remediu ar fi de recomandat și pentru moneda română de aurú, care, din cauza relațiunilor comerciale cu Austria, se află respândită mai cu deosebire la noi.

Comisia budgetară a camerei române a admis egalarea lefurilor tuturorú magistraturú cu cele din Bucuresci și unu sporu de 15 la sută la cei dela tribunale și 10 la sută la cei dela curți. — Camera a mai acordatú o subvenție de 15,000 lei școlei comerciale din Ploesci. — Ministrulú instrucțiunii a prezentatú camerei unu proiectu de lege, prin care se recunósce dreptul de gradare și profesorilorú dela conservatorii, cari fuseseră scapați din vedere în legea actuală.

D-nu D. Bratianu, fratele ministrului-șef, a fostu alesu de curéndu ca deputatú alu colegiului I. de Argeșu, însă și-a datú dimisiunea într'o scrisóre adresată camerei, în care dice între altele: „De și de astădată eu unul am fostu liberu alesu, vè ceru permisiunea de a oferí aci adunării dimisiunea mea de reprezentantú alu colegiului I. de deputați din Argeșu; căci imi este cu neputință a luá parte la lucrările unei adunări, care, în opiniunea mea, precum am declaratú de câte ori am avutú ocașiunea s'o facú, în marea ei majoritate nu este espresiunea voinței țerei. Ceea ce mă întăresce și mai multu în această opiniune este și faptulú că Adunarea de aprópe unu anu de zile de cându a fostu pentru prima órá convocată, a făcutú cu totulú alt-ceva de câtú lucrarea specială și extraordinară pentru care a fostu într'adinsu și anume alésă.“

De cându d-lu de Giers a visitatú pe d-lu de Bismarck la Friedrichsruhe relațiunile dintre Petersburgú și Berlinú, cari începuseră a se mai réci, deveniră earași cele mai amicabile și intime. Ca unu semn alu acestorú bune relații sa interpretatú și numirea fiului principelui de Bismarck ca atașutú la ambasada din Petersburgú, ear acum este privită cu aceeași ochi strămutarea ambasadorului rusú principe Orlov dela Paris la Berlin. Cercurile politice din Paris au fost încâtva surprinse de această strămutare și ele deducú dintr'nsa că este în ajunú de a reînvia alianța celorú trei împérați. Se întelege de sine că oficioșii din Berlin desmintú această faimă.

Acceiași oficioși ne spunú, că Bismarck a făcutú cunoscutú, că în primele zile ale lui Marte va veni la Berlin și va luá parte la desbaterile Reichstagului. Una din propunerile sale cele mai de frunte va fi de a se prelunge duratú „legei socialistilor“ și dăcă, precum se crede, această propunere va fi respinsă de majoritatea parlamentului se crede, că se va disolvá Reichstagulú și se voru face noue alegeri.

Unu ordinú severu a fastú espediatú de către guvernorulú Basarabiei, generalulú Constantinovici, la Pubei, Atachi, Camrad, Sculen, Cahulú, Reni și Ismailú, în care se notifică, că pitanilorú de gendarmeria dispozițiunile privitoare la Evreii, cari voiescú să se stabilescă în apropiere de graniță. Aceste dispozițiuni oprescú atâtú pe Evreii străini să se stabilescă prin satele și orașele de pe graniță, câtú și pe Evreii indigeni a-și permutá reședința din năintrulú țerei spre hotare.

„Moniteur de Rome“ publică enciclica Papei către episcopatulú francesu: Papa amintesce înainte de tóte, meritele, ce și le-a câștigatú națiunea francesă, apêrându biserica catolică. Deși Francia — dice Papa — câte odată, uitându-și de tradițiunile și misiunea sa, s'a arătatú ostilă bisericeii, totuși ea, mulțumită lui D-deu, niciodată nu s'a abătutú pentru timpú îndelungatú seu pentru totúdeuna din calea cea adevêrată. Biserica totúdeuna a condamnatú școlele neutre. Papa invită pe părinți, ca oricâtú de mari dificultăți ar fi, să nu înceteze de a dá instrucțiunea religioasă copiilorú lorú. Vor-

bindú despre relațiunile bisericeii cu statulú, Papa amintesce despre începutulú concordatului și dice, că concordatulú a fostu inspiratú de-o politică înțeleptă, de-o politică, care sciea cum să îngrijescă de binele publicu. Motivele, cari au preponderatú la încheierea concordatului, sunt și astă-đi suficiente pentru a ne face să mănținemú acelú concordatú. Papa felicita pe episcopi pentru zelulú lorú. „Nimenea nu vè va puté învinovați, dice Papa, că sunteți dușmanii ai guvernului actualú“. Enciclica termină prin următoarele cuvinte: Sperămú, că noua dovadă de interesu, ce am datú Franciei va stringe și mai bine legătura de unire dintre Francia și Vaticanu, legătura, care totúdeuna a fost pentru ambele părți unu isvorú neseccatú de folósc însemnate.“

În urma unei mișcări în Macedonia, care se dice, că este rezultatulú lovirii date privilegilorú bisericeii grecesce în Turcia, Pórta a adresatú o notă ambasadorului rusú, în care dice, că se va vedé nevoită să trimită o comisiune în mănăstirea de călugări de pe muntele Atos spre a descoperi, dăcă nu cum-va se află acolo unu depositu de arme. D. de Nelidoff răspunde că nu pôte permite a se face perchisițiune într'o mănăstire rusescă. Din cauza închiderii bisericilorú grecesce se vede o mișcare fórté serioasă prin tóte insulele grecesce. Cu această ocașiune Germania a recomandatú Porții să nu-și pêrdă vremea spre a ajunge la o întelegeré cu biserica greacă.

În ziua de 27 Ianuarie curentu în tribunalulú civilu dela Chișineu s'a judecatú procesulú reginei Serbiei Natalia Obrenovici și cu mai multe persóne, cari pretindú a avea dreptú la 25,000 ruble, datorate de către Mai. Sa Regina încă pe cându locuia în Chișineu împreună cu mátușa Mai. Sale dómna Chescu. Tribunalulú a condamnatú pe Regina Serbiei la plata sumei datorite plus cheltuelile de judecată. Advocatulú Reginei a făcutú apelú.

Despre starea politică a Românilorú din Austro-Ungaria.

Điarulú „Carpații“, care apare în Craiova dela începutulú anului curentu publică sub titlulú acesta unu șirú de articuli scriși de unu alegătoru alu colegiului alu 3-lea din Craiova, care s'a interesatú mai de aprópe de situațiunea politică a Românilorú de dincóce. Acesti articuli au fost provocati de unu altú articulu, apărutú în numita fóie, în care se făceau Românilorú dela noi imputări, că de ce nu icau parte la tóte afacerile publice, de ce nu mergú în parlamentulú ungaru, ca se protesteze. Articuli din care estragemú mai la vale unele pasage mai marcante, icau în apêrare atitudinea politică a Românilorú din Ardélú.

După ce arată, că lupta între Români și Unguri este pentru drepturile politice și civile și pentru păstrarea naționalității, că prima din aceste cestiuni e cu totulú subordinată celei de a doua și că Maghiarii întrebunțeză tóte mijlocele pentru desnaționalizarea Românilorú și că acesta e scopulú principalú celú urmărescú autorulú continuă așa:

„Până la 1881, Românii ardeleni se despărțiseră în două partide: „activiști“ și „pasiviști“. Cei d'ântăi voiau să trimită reprezentanți în dieta Ungariei, fie și numai pentru a protestá meru în contra fiecărei legi relative la Români. Pasiviștii rămânându pre langă protestulú dela începutu, voiau că toți Românii să se abțină dela legile dietale, și să ia parte numai la alegerile comitatense ale magistraturei și administrațiunii. Argumentele pasiviștilorú erau următoarele: dăcă vomú luá parte la legile dietei ungare, diceau ei, vomú recunósce, atâtú prin faptú câtú și de dreptú, terenulú creatú noue de adversari, și prin această amú anulá protestulú unanimu în contra uniunii, făcutú la 1867; amú renunță la programa politiceii naționale; amú consimți însi-ne la contopirea naționalității noastre în elementulú maghiarú; amú ajutá însi-ne la desvoltarea și întărirea statului maghiarú pe ruinele autonomiei altorú țeri și naționalității altorú popóre. Pentru că tóte legile și tóte aședimintele înființate pe cale parlamentară sunt nu numai ale majorității, ce le votéză, ci și ale minorității, ce le combate și votéză în contra lorú, și prin urmare a tuturorú celorú represen-

tați în parlamentul prin majoritate și minoritate și de-o potrivă obligătoare pentru toți locuitorii statului.

„Prin această, lupta cea mare pentru viață între două națiuni s'ar reduce la o simplă luptă de partide. Apoi e cunoscut, că chiar între partidele aceleiași națiuni lupta parlamentară se urmărește numai până atunci, până când constituțiunea și prin urmare legea electorală, legea fundamentală a constituțiunii, și reprezentanții aleși prin acea lege sunt recunoscuți ca expresiune a voinței majorității; până când adică desbinările și luptele se fac numai pentru modul aplicării pactului fundamental, pentru corolarele lui său pentru legile de detaliu. Inse îndată ce vine în joc un interes vital al țării, care trebuie garantat prin constituțiune, partida din opozițiune, când se vede în minoritate, și nu poate recunoște prezențianții partidei adverse ca adevărați reprezentanți ai majorității locuitorilor cu dreptul de alegere, refuză participarea sa la facerea și revizuirea legilor la ordinea țării, despre care e sigură, că au să fie în contra principiilor sale, și deci, după convingerea sa, în contra intereselor de existență ale națiunii. Atunci acea partidă se mărginesc a face rezistență pasivă și, când poate și crede de trebuință, refuză însăși mijlocele necesare pentru întreținerea statului și a guvernului.”

„Românii pasiviști din Transilvania erau de pe terenul cel adevărat. Acesta a recunoscut-o în urmă și partida contrară, numită activistă, care dela 1881 a renunțat la principiul de a lua parte la legislațiunea statului, așa că azi există o deplină armonie între toți Românii din Austro-Ungaria pe terenul politic. Toți au un singur plan, lămurit și determinat în conferința națională dela 1881.”

După această vorbesc despre conferința noastră națională dela 1881, despre programa de acțiune a celei conferințe și despre memoriul ei publicat în mai multe limbi europene și continuă așa:

„Pasivitatea Românilor din Transilvania nu este decât o inerție, o lăpădare de sine și de drepturile sale. Ea este o programă politică determinată în unanimitate de reprezentanții națiunii și urmată cu statornicie, până când împrejurările vor dicta o altă programă; este un protest, căruia prin memoriul menționatei conferințe, tradus în câte-va limbi, i s'a dat expresiune în fața Europei, până când împrejurările vor necesita un alt protest...”

„Dacă și Românii ardeleni se abțin numai dela alegerile pentru camera legiuitoare, nu și dela alegerile administrative și judiciare ale comitatelor. Din nefericire însă, cu toată activitatea și solidaritatea lor în aceste alegeri n'au reușit nici în anul acesta de cât în foarte puține locuri.”

Articolii se încheie cu următoarele cuvinte:

„Între noi și Românii de peste Carpați există puțină comunicațiune, ca să putem cunoaște situațiunea lor în totă realitatea. Apoi tocmai când am cunoaște-o, e mai ușor a judeca pe alții, de cât a lucra. Eu cred, că ceea ce doresc frații noștri dela noi deocamdată, este să studiam starea și relațiunile lor cu Ungurii și să întărim o mai desă comunicațiune intelectuală cu ei, prin diaristică și literatură. Acesta ar întări solidaritatea națională și ar nări puterea lor de rezistență.”

„Speru, că aceste reflexiuni nu vor fi luate în nume de rău de către onorabila redacțiune, în carei articol m'a îndemnat a scrie acestea despre situațiunea politică a Românilor de peste munți; căci na ei se poate imputa indiferențismul. Nu vorbesc aici de elita inteligenței noastre, ci de mulțime. Căci cine n'a observat, că majoritatea tinerilor, cari esu din școlile noastre, cunosc mai bine America și Australia de cât provinciile vecine României. Dacă ni profesori de istorie și geografie vor găsi luat ceva asupra-le din această, imi pare rău, dar nu pot să-i apăr. Din această cauză îndu câte un glas generos de aici rostesc mele Românilor din țările vecine, pare a fi asul profetului, care strigă în pustie și din această cauză el produce puțin efect și dincolo de frontiere.”

„Și această nu e bine. E un trist semn pentru viitor. Pre când noi, majoritatea Ro-

mânilor liberi, stăm în o ast-fel de neajură de cele ce se petrecu peste munți, Ungurii lucrează din toate puterile pentru distrugerea naționalității noastre de acolo, speră a se întări ei înșiși cu ruinele ei. Er Românii, neavându la noi căldura adevărată frățescă pentru ei, se descuragă și pierd din tăria morală, cu care s'au opus și se opun încă maghiarisării. Pentru că bine trebuie să distingem, nu drepturile civile și politice sunt în prima linie în joc în acea luptă, ci existența națională. Drepturile li se recunosc și li se dau, însă cu condițiunea de a se face Unguri. Se înțelege er că în o asemenea luptă se cere o putere de abnegațiune și sacrificiu mult mai mare de cât atunci, când e cestiunea între alu meu și alu tău fără condițiune, ca de exemplu în Irlanda și Rusia. Și ceea ce a ținut și ține încă pre Români în această luptă, este în adevăr încrederea în ei înșiși ca națiune, care poate ocupa cu onoare un loc între națiuni; der este, în mare parte, și existența noastră și a României libere ca stat independent.”

„Să arătăm deci acelor frați din depărtare, că nu i-am uitat, că și noi cugetăm ca densii ca să încheie cu însemnatele cuvinte scrise mai deună în colónele acestui ziar, că numai împreună cu toți ne vom pute apăr naționalitatea și drepturile, vom pute sta ca corp distinct în lumea orientală; că separați supuși vom fi totdeauna la alții și că nu acesta este viitorul ce ni-lu pregătim nici nou, nici generațiilor viitoare.”

Cestiunea întrunirilor preoțesci.

Din marginea Campiei 31 Ianuarie a. e.

Am amblat de câțiva ani prin unele ținuturi ale Transilvaniei, totdeauna cu cugetu a cunoaște starea poporului nostru și gândindu-me că ore cum s'ar pot redica și pune elu pe picioare mai tari. Am făcutu trista experiență că „inteligenta” noastră laică, a căreia număr a crescutu binișor și care vine mare parte în contactu cu poporul rusticu, stă față cu elu în totală neajură, deși mulți din sinul acestei „inteligente” au parcursu studiile ajutate cu colecte și dela țărani, și cu stipendii naționale.

Credu a nu cadé în eróre, decât amintesc cu această ocaziune, că unii părinți români își cresc copiii acasă în vorbirea unei limbi străine, neglindu cu totul limba maternă, când apoi copiii crescuti astfel încunjură societăți românesce uneori și nesciindu-și limba proprie, stau cu picioarele în două luntre, de străini urgisiți din dosu, de Români pe față — și totuși părinții cându e vorba de a câștiga vr'unu favoru pentru sine sau ai sei recurgu la Români.

Cineva poate fi patriotu bunu, fiindu totodată și naționalistu bunu, deorece aceste însușiri nobile stau în strinsă legătură una cu alta. Cineva poate da sfaturi îndreptătoare poporului său singuraticilor fie elu mirenu, ori din cleru, chiar și prin ținerea de cuvânturi fără ca se și pericliteze pozițiunea. decumva n'ar fi independentu, decât acele urmărescu scopul de a ameliora starea economică, intelectuală și morală a poporului.

La totu casul înse este preoțimea noastră în prima linie chemată a deștepta și a lumina poporul prin cuvânturi și după împrejurările, situațiunea și după spiritul timpului de față, dela fruntea altarului. Preoțimea noastră este și însufletită pentru această, der nu toți au și învățatura recerută spre a pute satisface bunei lor voințe. Mai mulți domni preoți mi-au vorbit de scaderi, de datine învechite și dau-nose și de alte rele: am cunoscutu, că sunt răniți la inimă, ar stărpi reul și-și facu ideă despre ore-cari mijloce, der nu și pot clarifica ideile, nu-le pot aplica la viața practică.

Acestu neajunsu nu se poate delatura decât pe calea întrunirilor. S'a atinsu din mai multe părți cestiunea importantă a întrunirilor preoțesci. Este în adevăr timpul supremu ca să se facă ceva pentru ameliorarea stării intelectuale, morale și materiale a poporului nostru. La întrunirile din cestiune se vor aduce înainte din partea membrilor lor, rele, cari ceru urgenta delaturare, și cari de singuratici nu, der de întruniri prin schimbarea părerilor se pot lămuri. — În consiliu de medici uneori și medici mai puțin învățați au nimerit medicina pentru

pacientu care aprobată de medicii cei mai renumiți, a vindecatu bóla lui. Va fi bine decât pentru stăpîrea vr'unui rău lătitu în întregu protopopiatul se va însărcina o comisiune pentru compunerea unei cuvântări, care se țină în biserici atențiunea poporanilor încordată și se fie scopul ei încoronat de succesul dorit. Întrunirile vor aduce de siguru fructe salutare fiindu ele de natură de a mai amplifica cultura și științele preoțimei, voru face ca dd. preoți să se deprindă mai multu a cugeta și fi voru împință la mai multă activitate; luându parte numai la câteva întruniri ei voru deveni mai curajoși, nu așa sficioși ca acum. Dacă se va îmbunătăți odată starea intelectuală a poporului câtu elu se potă rezista înșelăciunilor jidănesce și ale altor venetici rafinați, cari îi prepară ruina materială și morală, atunci se va mai îmbunătăți chiar și starea materială a preoțimei și va fi unu folos și pentru statu.

Din toate aceste considerante țin eu introduce-rea de întruniri preoțesci la noi în toate protopopiatele și nu numai odată, der cel puțin de două, trei ori în anu, de-o necesitate imperativă, de-o condițiune sine qua non. X.

Diverse.

(Comitetul balului român în Viena) face cunoscutu, ca la 11/23 Febr. a. e. va arangia balul român în „Grand Hotel” în folosul studenților români lipsiți de mijloce din Viena sub Inaltul Protectorat alu Alteței Sale I. R. Arhiducele Rainer și sub distinsul patronat alu stimatei dómne: Sevastia de Carpă, Maria Dumba, Mathilda Dumba n. Germani, Victoria de Grigorcea, Clairisse de Lindheim-Vivenot, Aurelia de Trapșa-Kron, Comtesa Traun-Abensperg, Victoria de Umlauff-Frankwell, Baronesa Catinca de Vasileo. — Însemnătatea unui balu român în Viena și scopul, pentru care elu este destinat — adauge comitetul — sunt pentru noi garanția deplină, că compatrioții noștri nici de astădată nu ne voru lipsi de unu generos sprijinu, cu atât mai multu, că după doi ani de întrerupere — cându împrejurările erau nefavorabile — acum cu puteri unite suntemu decisi a continua o operă, care a contribuit în de ajuns la ridicarea prestigiului nostru. Studenții români lipsiți așteptă ajutoriu! — Președintele de onoare alu comitetului balului este d. Alecu br. de Vasileo, er președ. activu d. Dr. St. N. Ciureu.

(Petrecerea Brașovechenilor) ce s'a arangiatu Joi seră în sala otelului „Union” la inițiativa zelosulu învățătoru Candidu Mușlea a reeșit în totă privința foarte bine și credem că și copiilor s'era din Brașovechiu (Brașovulu vechiu, astăzi suburbiu) în folosul căroru s'a arangiatu, le-a adusu un frumosu ajutoriu. O plăcută privelește înfașă amesteculu hainelor domnesce printre costumele țărănesce ale economilor noștri din Brașovulu vechiu. Acestă petrecere a reunitu toate păturele societății noastre prezentându-ne o ieonă a iubirei și solidarității ce există între Român și Român fie elu îmbrăcatu ca la orașu, ori ca la satu. Jocurile naționale „Călușerulu”, „Bătutu”, Hățegana ș. a. s'au repetat mai de multeori. Fetele și nevestele, cari formau o cunună veselă și frumoasă, au cântat și o horă națională, ce a plăcutu multu. Spectatorii ocupară de astădată scena miculu teatru din sala de jocu pre cându de obicei cei de pe bină jocă, er' cei de josu priveșcu.

(Conferință la Ateneu.) La 9 Februarie curentu, d. Hajdeu va ține la Ateneu în Bucureșci o conferință despre „celu din urmă cronicaru român din epoca Fanariofilu”.

(Primăveră.) Cetim în „Democratulu” din Ploiesci: Timpulu continuă a fi ca celu pe primăveră, cu toate oscilațiunile barometrice; și ceea-ce este ne mai pomenit pentru luna lui Ianuarie, arăturile pe câmpu sunt în plină activitate, semănându-se ovesele, cari nu pot suferi de schimbarea ce s'ar face în temperatură. Pe la delurile cu vii asemenea se facu lucrări de a le primă-verei.

(Testamentul lui V. Paapa.) Joia trecută s'a deschis testamentulu reposatulu V. Paapa, alu distinsulu cetățanu și filantropu. Avere sa, prețuită la 1 milionu, a fostu astfel lăsat: 400,000 lei, pentru înființarea unei școle de meserii la moșia sa, Valea-Boului (Prahova); 13,000 lei, Asilulu Elena Dómna; 10,000 lei, școlei de comerciu din Ploeser; 10,000 lei, gimnasiulu din Giurgiu; 10,000 lei, școlei normale a so-

cietății pentru învățatura poporului român; 10,000 lei, școlii fröbeliane a acestei societăți; moșia sa, Valea Beului școlii 4in acea comună; 12,000 lei pentru trimiterea în străinătate a unui scolar din liceul din Ploesci, care va isbuti la concursul ce se va ține în acestu scop. Vreo 150,000 lei a lăsat răposatul diferitelor rude amici și apoi mai lasă deosebite sume servitorilor casei și preotului din Valea-Boului. Prin o clausă specială, elu iertă datoriile tuturor debitorilor săi.

(Schimbările căldurii solare) ce le-a constatată fizicul Dr. Fröhlich, sunt după părerea acestui învățat de mare importanță pentru meteorologia. Dacă s'ar afla o stațiune de observată — ție densul — pe un munte înaltă situat într'o climă senină, în care stațiune se se măsore căldura solară mai pe fiecare ți, atunci ar avé aceste observațiuni pentru meteorologu aceeași însemnătate, ca și cându unu neguțătoru, care și-a cunoscut până acuma numai cheltuielile, deodată-și cunosece și veniturile. Atunci amu posede în nemărginitul chaosu de fenomene meteorologice nu numai veriga (zala) din urmă din lanțulu efectelor, adecă fenomenele într'adevăr observate, ci și veriga dela începutu, cauza ultimă. Cătu de însemnată este neconstanța căldurii sôrelui în luna lui Augustu 1883, se vede, decă calculămu efectul, ce ar trebui să-lu aihă ea asupra temperaturii mijlocii a suprafeței pământului, rămânendū tôte celelalte constante, afară de lumina sôrelui. Temperatura mijlocii a pământului se compune în esență din două părți, din influința căldurii cerului — a stelelor și atmosferei — și dintr'a căldurii solare; cea dântăia influință o putem taesă în lățimile noastre cu cifra rotundă —100° C. pe cea din urmă preste +100° C. Dacă căldura sôrelui ar cresee cu 6 procente, ar trebui să se înalțe și temperatura pământului cu 6° C. rămânendū tôte celelalte egale ceea ce ar însemnă după isotermele din Augustu o strămutare a climate dela Sicilia la Berlinu.

(Telefonul.) De sigură ca într'o ți tôte bursele din orașele principale ale Europei au să fie legate între ele prin mijlocul telefonului. În Belgia și în Germania, precum și în Anglia și în Statele-Unite, telefonul pe distanță mare este adoptat și generalizat. Dilele din urmă, bursele din Berlinu și Magdeburg au fost asemenea puse în comunicațiune, pentru întâia oră, prin firul telefonic. Acestu serviciu telefonic funcționează acum într'unu modu regulat, elu este deschiș publicului dela ôrele 12 până la ôrele 3. Persoana care cere o comunicațiune trebuie să plătescă două mărci. Distanța dela Berlinu la Magdeburg este d'apropo 142 kilometri. Pare că ordinile Bursei se dau într'unu modu foarte lămurit dela unu orașu la altul. Administrația poștelor și telegrafelor are să înființeze asemenea o linia de telefon între Lipsa, Berlinu și Hamburg.

(Lacurile din Crimea) au dat în decursulu anului trecut 6,250,000 puduri de sare. Acestă sporire ne mai pomenită a sărei culese din lacurile Tavrideri se datoresee unui sporu mare în esportu: Bulgaria, Rumelia orientală, Sinopu, Trapezunda și altele au începutu a se aprovisiona cu sarea din Crimea, care (după spusele direcțiunei de stat (Casenoe upravlenie) are tôte calitățile sărei de mare și se întrebunțază pentru conserve și sērături de pesce.

(Telegraful suteran.) În timpul furtunei din 26 și 27 Ianuaru, în Franca în momentul, în care tôte liniile aeriene au fost distruse, comunicările telegrafice ale regiunilor din răsăritu și din nordu n'au fostu de locu întrerupte. Rețeaua suterană a funcționat fără întrerupere și a permis, cu tôte acumularea estraordinară de telegrame, să se suplinescă lipsa de comunicări aeriene. Germania, grația rețelei sale suterane, a dobândit rezultate analoge.

Sciri telegrafice.

Belgradu 15 Februaru. De cri avemu o crisă ministerială. Regele a chematū la sine pe Garașanin.

Londonu, 15 Februaru. Ministrul-președinte Gladstone a declaratū în cameră, că cheltuielile trupelor, cari mergū în Sudan trebuie să le porțe Anglia.

Paris, 15 Februaru. „Agința Havas“ este împuțernicită a declară că guvernul franceșu va respinge ori ce propunere, ce finde a introduce dări noue.

Numere complete dela începutul anului să mai află.

Nou abonamentu la „Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Februaru st. v. se începe unu nou abonamentu, la care invitămu pe onorații abonați, amici și sprijinitori ai fôiei noastre. Ne rugămu să ni se arate adresele exacte precum și ultima poștă.

Domnii noi abonați, și cari n'au achitatū costulū abonamentului sunt rugați a ne trimite banii seu directu prin mandatū postalū, seu prin Domnii, la cari au subserisū abonamentulū.

Prețulū abonamentului, ce se pôte trāmite mai ușorū prin mandate postale, este:

pentru **Austro-Ungaria** cu posta: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe șese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru **România** și alte țeri esterne: pe trei luni 7 franci, pe șese luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Scrisorile sunt a se adresa **la Redacțiunea „Gazetei Transilvaniei“ în Brașov.**

65 bucăți numai fl. 8.50.

Tacāmuri de masă de argintū BRITANNIA

cu marca brevet. a fabriciei.

Audiți, vedeți și vă mirați!

Unu serviciu verit. englezesc. patent. durabilu pentru feliuri și dessertu din argintū de Britannia solidu și massivu, care se mai pôte pune într'o categoriă cu argintul verit. și pentru care **garantezū în scrisu** și după 25 de ani că fiindu întrebunțatū **remāne albū.** Acestă garnitură a costatū mai înainte peste 30 fl. și se vinde acum c'unu **prețu forte redusū.**

Întreaga garnitură costă din următoarele piese:

6 bucăți cuțite de argintū Britannia bunū	fl. 2.25
6 furculițe „ „ massive	fl. 1.20
6 linguri „ „ massive	fl. 1.20
6 scăunele „ „ fine	fl. 1.—
1 lingură de supă „ „ massivă	fl. 1.10
6 linguri de cafea „ „ massive	fl. 0.70
1 lingură de lapte „ „ massivă	fl. 0.60
6 cuțite micē de desertu și copii, solide	fl. 2.—
6 furculițe de desertu „ „ massive	fl. 1.—
6 linguri de argintū-Britannia solide	fl. 1.—
6 păhare pentru oue fine	fl. 1.20
6 linguri „ „ fine	fl.—.60
1 solniță pentru piperu fină	fl.—.30
1 „ pentru sare frumôsă	fl.—.15
1 tavă de 30 cm. lungime fină	fl.—.60

65 bucăți fl. 15.—

Tôte 65 bucăți provizutū cu marca fabriciei de susū, costă

numai fl. 8.50.

Aceste obiecte se trāmită și cu bucată pentru prețurile susū arătate, dēr celu ce comandă tôte 65 bucățile, le capetă în locu de a da fl. 15

tôte numai pentru 8 fl. 50 cr.

Prafu de curățitū pentru argintulū meu Brit. cută cu 15 cr.

Admonițiune! Argintulū de Britannia nu mai atuncē este veritabilu decă porță marca de mai susū.

Comandele se efectuescū numai după trāmiterea prețului seu cu rēmbursă (Nachnahme) și sunt a se adresa la

BERTHA ZUCKER'S Britanniasilber-Hauptdepôt
Wien II., Pfeffergasse Nr. I.

Dacă nu convine garnitura se întorcū paralele, dovadă că negoțulu e realū. — Catalogulu prețurilor **gratis.**

Sz. 102—1884 polg.

Hirdetmény.

A zernesti kir. járásbíróság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Puscariu József ügyvéd által képviselt Surdn Iulon felperesnek ismeretlen tartózkodásu

Zambach si Gavora.

Fabrica de vestminte si recuise bisericesci de ritu latinu si grecu in Budapest'a, strada Vatiului, Váci utca Nr. 17.

Falonu seu Odăjdii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachinu, prapori. Tôte feliurile de stéguri, si pentru societati industriale (si pentru pompieri) Covoru pe altariu,

potiruri, Pietohlebnica, candelitie, Pacificalu, candelule de altaru, policandre pentru biserici, Ripide, Chivotu, cărți de Evangalia etc. etc.

Comande se efectuescū promptu. — Obiectele, cari nu voru conveni, se voru schimbă cu altele. 19—30

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografia: Ioanu Gótt și fiu Henricu.

dăsa Zenofie Enescu alperes elleni 124 frt. 12 kr. o. é. j. iránti sommás keresetének tárgyalására latárnapul 1884. évi márczius hó 18-ik napjának d. e. 8 órája c bíróság előtt kitzetik.

Felhivatik ennélfogva ismeretlen tartózkodásu alperes, hogy ügyének czélszerü védelme iránt a részére gondnekul kinevezett ügyvéd Garoiu Miklós zernesti lakost kellően utasítsa, vagy a tárgyalásnál személyesen vagy más megbizott által jelentkezők, mert különben mind-ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Zernest 1884. évi február hó 3-án.

A zernesti kir. járásbíróság.

Penciu,
járásbíró.

Concursu.

Pentru 8 țineri, cari dorescū a fi aplicați la meseri din partea Reuniunei sodaliloru români din Clușiu, pe basa §-lui 6 din regulamentulū Reuniunei, subserisa comisiune eserie concursu. — Dela concurenți, cari potu fi ori din care parte a Transilvaniei, cu preferință din partea nordică și vestică, se recere:

1. Carte de botezū, că au etatea de 14 ani, și că sunt de origine români.
2. Atestatū că au cunoscințele, ce se predau în școlile primarie, și pre lângă limba maternă posedū si elementele unei limbe străine (germană seu maghiară).
3. Să producă oblegațiune dela părinți seu tutori, că-i voru lāsă în totu timpulū satoritū la măiestrulū, unde i-a aședatū comisiunea, și că în casu de lipsă, îi voru provede cu îmbrăcăminte, ără la casu, cându îi voru luā dela măestru, voru reintorce Reuniunei tôte spesele.
4. Elevii se voru aședā la măiestriā la dorința lorū, în ori și care cetate a Transilvaniei, mai cu preferință însē în Clușiu, pentru a putē fi supraveghiați din partea comisiunei conformū regulamentului.
5. Concurenții au de a produce atestatū legalū despre paupertatea părinților lorū.
6. Acei concurenți, cari din cauza depărtărei nu se potū presentā înaintea comisiunei subserise, au de a produce atestatū medicalū despre desvoltarea corporalā și întregitatea organelorū.
7. In suplicā au de a-și descoperi dorința, că la ce măiestriā dorescū a fi aplicați.

Între mai mulți concurenți se voru preferi conformū §-lui 20 din regulamentulū: a) Pruncii dela sate, despre cari se pôte presupune, că în urma nexului lorū familiarū eventualmente se voru aședā ca măiestri în comuna lorū natalā seu în altă comună rurală. b) Între condițiunū egali, voru fi preferiți orfanii de ambii părinți, apoi cei de tată. c) Între diversele măiestrii, la cari dorescū a fi aplicați, se voru preferi aceia, cari dorescū a fi aplicați la rotăriā, fărăriā, butnăriā, māsăriā, carpentăriā seu lemmăriā, cojocăriā, cismăriā grosă, pālăriā, curelăriā și funăriā.

Supliciele instruite conformū acestui concursu sunt de a se subșterne la președintele acestei comisiuni în Clușiu până în 2 Martē st. n. a. c., cându cei ce se voru presentā în persoană, se voru și esamina prin comisiune conformū regulamentului, și după aceea se voru aședā pe la măiestri, pe cari i plătesce comisiunea amēsuratū contractului, ce se va încheiā cu respectivii măiestri.

Comisiunea Reuniunei sodaliloru români din Clușiu încredințatā cu aședarea învățăcelorū români pe la măiestri. 3—3

Clușiu în 22 Ianuaru 1884.

Basiliu S. Podóbă,
pres. com.

Dr. Isacū,
sec.